

ÎNCHEIERE

05 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Victor Nichiforov, prin intermediul avocatului Victor Rusu,

în cauza civilă la cererea înaintată de Irina Voronțova către Olesea Coseacova, Vadim Vladarcic și Natalia Cervenii, intervenient accesoriu Victor Nichiforov cu privire la declararea nulității procurii și a contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Victor Nichiforov, prin intermediul avocatului Victor Rusu, și menținută hotărârea din 07 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La 10 iunie 2013, reclamanta Irina Voronțova, având calitatea de moștenitor al averii lui Vasilii Voronțov, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Olesea Coseacova, Vadim Vladarcic, Natalia Cervenii, solicitând declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 42 din XXXXXXXXXXXXXXXX, str. XXXXXXXXXXXXXXXX, or. Durlești, mun. Chișinău, autentificat cu nr.1655 la 28 mai 2011 și declararea nulității procurii nr. 3961 din 08 iulie 2008, eliberată pe numele lui Vadim Vladarcic. Pe parcursul examinării cauzei a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Victor Nichiforov.

În motivarea acțiunii s-a invocat, că în primăvara anului 2012, reclamanta Irina Voronțova a aflat că tatăl ei, Vasilii Voronțov, prin contractul de vânzare-cumpărare nr.1655 din 28 mai 2011 a înstrăinat apartamentul nr. 42 din XXXXXXXXXXXXXXXX, str. XXXXXXXXXXXXXXXX, or. Durlești, mun. Chișinău, către cet. Olesea Coseacova. Contractul menționat a fost semnat de către o persoană intermediară, Vadim Vladarcic, iar tatăl ei, Vasilii Voronțov susținea că nu i-a eliberat lui Vadim Vladarcic nici o procură.

Astfel, reclamanta consideră că procura nr. 3961 din 08 iulie 2008, eliberată pe numele lui Vadim Vladarcic, este o falsificare, deoarece tatăl ei, Vasilii Voronțov, nu știa în ce împrejurări a fost semnată.

Suplimentar, a invocat faptul că Vadim Vladarcic a profitat de situația grea în care se afla Vasiliu Voronțov, întrucât a acționat în lipsa unor împuterniciri legale, și din aceste considerente, contractul de vânzare-cumpărare nr. 1655 din 28 mai 2011, prin care a fost înstrăinat apartamentul nr. 42 din XXXXXXXXXXXXXXXX, str. XXXXXXXXXXXXXXXX, or. Durlești, mun. Chișinău către cet. Olesea Coseacova, urmează a fi anulat.

Reieșind din cererea de chemare în judecată, apartamentul nr. 42 din XXXXXXXXXXXXXXXX, str. XXXXXXXXXXXXXXXX, or. Durlești, mun. Chișinău, a fost repartizat în anul 1974 familiei Voronțov, compusă din: tatăl Vasiliu Voronțov, mama Victoria Voronțova și reclamanta Irina Voronțova. În anul 1978, părinții reclamantei au divorțat, iar reclamanta a trecut cu traiul cu mama Victoria Voronțova. La 30 ianuarie 1995, tatăl Vasiliu Voronțov a privatizat apartamentul și i-a promis, că o să îl transmită reclamantei prin moștenire. În acest sens, la 10 octombrie 2005, de către notarul Paulina Nour a fost întocmit testamentul nr. 2096, prin care Vasiliu Voronțov i-a testat fiicei sale, Irina Voronțova, toată averea sa.

Potrivit reclamantei, Vadim Vladarcic s-a folosit de starea tatălui ei, Vasiliu Voronțov, care nu se orienta în spațiu și timp din cauza bolii de care suferea, nu putea dirija cu acțiunile sale, obținând procura nr. 3961 din 08 iulie 2008, eliberată pe numele său și a semnat din numele lui Vasiliu Voronțov contractul de vânzare-cumpărare nr. 1655 din 28 mai 2011, prin care a înstrăinat apartamentul nr. 42 din XXXXXXXXXXXXXXXX, str. XXXXXXXXXXXXXXXX, or. Durlești, mun. Chișinău către cet. Olesea Coseacova.

Reieșind din cele expuse, reclamanta a solicitat declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 42 din XXXXXXXXXXXXXXXX, str. XXXXXXXXXXXXXXXX, or. Durlești, mun. Chișinău, autentificat cu nr. 1655 la de 28 mai 2011 și declararea nulității procurii nr. 3961 din 08 iulie 2008, eliberată pe numele lui Vadim Vladarcic.

Prin hotărârea din 07 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de Irina Voronțova a fost admisă integral. S-a declarat nulă procura nr. 3961 din 08 iulie 2008, autentificată de notarul Svetlana Kriukova, eliberată de Vasiliu Voronțov lui Vadim Vladarcic. S-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 42 din XXXXXXXXXXXXXXXX, str. XXXXXXXXXXXXXXXX, or. Durlești, mun. Chișinău, autentificat cu nr. 1655 la 28 mai 2011 de notarul public Maria Colomeeș, cu aducerea părților în poziția inițială și rectificarea înscrisului din Registrul bunurilor imobile, efectuate în baza contractului anulat. S-a încasat de la Vadim Vladarcic în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 7170,28 lei și în beneficiul reclamantei Irina Voronțova cheltuielile de judecată suportate: suma de 500 lei - taxa de stat achitată la depunerea acțiunii și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 2000 lei.

Prin decizia din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Victor Nichiforov, prin intermediul avocatului Victor Rusu, și menținută hotărârea din 07 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 228 din 03 august 2017, ”cet. Vasiliu Voronțov i-a fost stabilit diagnosticul clinic ”XXXXX XXXXX”. Comisia judiciară medico-legală și psihiatrico-legală admite faptul, că în perioada semnării procurii, la 08 iulie 2008, cet. Vasiliu Voronțov, din cauza diminuării memoriei și a gândirii, a orientării

dificile, nu era capabil să conștientizeze în volum deplin acțiunile sale, să dirijeze cu ele și să prevadă consecințele acțiunilor sale, inclusiv a celor de conotație juridică, din care considerente, la momentul semnării procurii nu putea să acționeze cu discernământ”. (f.d. 27-36, Vol.II).

Astfel, instanța de apel a conchis că, actul juridic încheiat de o persoană fără discernământ urmează a fi anulat, cu efect retroactiv din momentul încheierii.

Subsecvent, prima instanță just a declarat nul și contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului litigios, soluție menținută de instanța de apel, întrucât acest contract a fost semnat de către Vadim Vladarcic în baza procurii, care este nulă, or, Vasilii Voronțov, la momentul semnării procurii nu putea să acționeze cu discernământ.

În ceea ce privește răsfrângerea efectelor nulității actului juridic față de terți, Curtea de Apel Chișinău a menționat că anularea actului juridic inițial atrage și anularea actului juridic următor, datorită legăturii lor reciproce. Astfel, alt efect al nulității actului juridic este (sau poate fi) anularea actului juridic subsecvent ca urmare a anulării actului juridic inițial. Codul civil stabilește că „partea și terții de bună-credință au dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin actul juridic nul”.

În rezultatul constatării sau declarării nulității actului juridic oneros, proprietarul bunului - obiect material al actului respectiv, dispune de dreptul de revendicare a bunului, în cazurile stabilite de art. 375 alin.(1) din Codul civil, de la dobânditorul de bună-credință. Situațiile expres stabilite de textul de lege anunțat constituie excepții de la principiul drepturilor dobânditorului de bună-credință.

Prin urmare, posesiunea de buna-credință a bunului, nu este unicul temei de a atribui dreptul de proprietate apelantului, or, ultimul fiind de bună-credință, are dreptul la repararea prejudiciului, însă nu are automat dreptul de a înregistra dreptul de proprietate asupra bunului imobil.

La 09 aprilie 2019, Victor Nichiforov, prin intermediul avocatului Victor Rusu, a contestat cu recurs decizia din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea integral.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-a invocat faptul că instanțele inferioare eronat și-au întemeiat concluziile pe Raportul de expertiză nr. 228 din 03 august 2017, or, acesta a fost întocmit peste 9 ani de la întocmirea procurii.

La 20 mai 2019, Irina Voronțova, prin intermediul avocatului Angela Murzac-Bou, a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia și menținerea deciziei contestate.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Victor Nichiforov, prin intermediul avocatului Victor Rusu este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 20 februarie 2019 și expediată participanților la proces la 18 martie 2019 (f.d. 168, vol. II), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să demonstreze momentul recepționării acesteia de către participanții la proces. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 09 aprilie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Victor Nichiforov, prin intermediul avocatului Victor Rusu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat Victor Nichiforov, prin intermediul avocatului Victor Rusu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu,

Judecătorii

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova